

Kartografowie o tożsamości

Nazwy geograficzne jako element tożsamości narodowej i społecznej to temat ostatniego zebrania Katedry Kartografii Uniwersytetu Warszawskiego (1 marca). Prof. Dobiesław Jędrzejczyk, członek Komisji Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych działającej przy ministrze spraw wewnętrznych i administracji, większą część swojego wystąpienia poświęcił omówieniu działalności tej instytucji. Jednym z podstawowych zadań Komisji jest opiniowanie wniosków dotyczących nazw miejscowości (rocznie ok. 900). Najczęściej chodzi o zmianę nazwy, jej ustalenie lub wykreślenie z urzędowego rejestru. Związane jest to głównie ze zmianami w przestrzeni społeczno-gospodarczej, procesami urbanizacyjnymi, ale także ewolucją języka. Jednak, co podkreślał prelegent, Komisja jest tylko ciałem doradczym. Porządkowanie polskiego nazewnictwa jest – jego zdaniem – w dużej mierze spowodowane wymogami tworzenia GIS. Jeśli chodzi o regulacje prawne z tego zakresu, prof. Jędrzejczyk wymienił ustawę o języku polskim z 1999 r., a także ustawę o urzędowych

nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych z 29 sierpnia 2003 r. (DzU nr 166, poz. 1612). Ta ostatnia jest obecnie głównym aktem prawnym regulującym sprawy nazewnictwa w naszym kraju, który zastąpił wcześniejsze rozporządzenie prezydenta RP (z 24 października 1934 r.). Określa ona zasady i tryb ustalania, dokonywania zmian i znoszenia urzędowych nazw miejscowości. Wprowadza też kadencyjność Komisji (4-letnia) i zobowiązuje do przygotowania pierwszego wykazu urzędowych nazw obiektów fizjograficznych w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy (13 września 2003 r.). Prelegent poruszył m.in. problem nieregulowania prawnego nazw obiektów fizjograficznych na terenie miast, a także nazw na terenach zamieszkałych przez mniejszości narodowe (ten ostatni ma zostać rozstrzygnięty w ustawie o mniejszościach narodowych). Na zakończenie podkreślono m.in., jak istotne jest podjęcie dyskusji nad problemem tożsamości w sensie przestrzennym i społecznym.

AW

GIS a bezpieczne państwo

„Systemy informacji geoprzestrzennej a budowa przewagi informacyjnej w sferze bezpieczeństwa państwa” to temat pierwszej konferencji, która zainicjowała cykl spotkań naukowych organizowanych przez Akademię Obrony Narodowej (Warszawa, 24-26 marca). Potrzeby informacyjne państwa w sferze bezpieczeństwa narodowego obejmują także geoinformację. W czasach dynamicznie rozwijających się technik teleinformatycznych staje się ona jednym z najważniejszych rodzajów informacji. W UE aż 70% decyzji podejmowanych jest na podstawie danych geoprzestrzennych, a w Polsce tylko 50%. Prelegenci zasygnalizowali potrzebę integracji różnych dziedzin wiedzy w celu usprawnienia zarządzania bezpieczeństwem państwa, a także położyli nacisk na podniesienie poziomu niezbędnej edukacji geograficznej. Poruszony został wciąż aktualny problem współpracy między różnymi resortami w procesie zbierania informacji, a co ważniejsze, w utrzymaniu jej aktualności. Jak się szacuje, 80% zasobów informacyjnych państwa jest nieaktualnych. Za główne bariery rozwoju sprawnego systemu geoinformacyjnego w Polsce uznano prawo, które zabrania wymiany danych między urzędami administracji, i brak krajowej koordynacji działań. Znacznie utrudnia to dostęp obywateli do informacji pozyskiwanych z publicznych pieniędzy. Na konferencji przedstawiciel amerykańskiej firmy Space Imaging zapowiedział uruchomienie w maju br. Satelitarnego Centrum Operacji Regionalnych S.A. (SCOR), które jest publiczno-prywatnym przedsięwzięciem Agencji Mienia Wojskowego i spółki TECHMEX S.A. Będzie to wieloźródłowa stacja odbioru i przetwarzania danych z satelitów Ikonos 2, IRS, SPOT-5, a także ERS, Envisat i Radarsat.

tekst i zdjęcie MP

Sydowa – odwzorowania kartograficzne

odniesienia – jako miary niejednorodności struktur, a także wyróżniając ekwidemiczność – jako cechę prezentacji kartograficznej, zachowującej jednocześnie poprawność topologiczną struktury. Referat pt. *Kartografia matematyczna a aspekt ekonomiczny we współczesnej technologii komputerowej* przedstawił dr Tadeusz Chrobak. Stwierdził, że jakości odwzorowań nie można sprowadzać jedynie do badania minimalizacji zniekształceń. Pod znakiem zapytania postawił zasadność wykorzystania w praktyce geodezyjnej i kartograficznej układu 2000. Z kolei Andrzej Garstka w referacie *Mapy zmiennoskalowe* omówił ich podział, a następnie skupił się na możliwościach prezentacji map na małym wyświetlaczu (np. stosowanym w telefonach komórkowych). Autor badał własności najważniejszych typów przekształceń (odwzorowań) tu stosowanych i przedstawił swoje wnioski oraz uporządkował zadania jeszcze nie

rozwiązane, jak np. optymalizacja resamplingu obrazów rastrowych. Dwa następne referaty wygłosili młodzi doktorzy Zakładu Kartografii PW. Dr Paweł Pędzich mówił o odwzorowaniu Czebyszewa, ukazując je jako „najlepsze” odwzorowanie konforemne i prezentując jego zastosowania. Natomiast dr Ali Abdulhadi przedstawił *konstruowanie odwzorowań powierzchni elipsoidy w położeniach ukośnych*. Ostatnim mówcą był prof. Jan Panasiuk, który w referacie *odwzorowanie Gaussa-Krügera w wersji sferoidalnej i sferycznej* ukazał to znane od 150 lat przekształcenie w dwóch aspektach: jako konforemne odwzorowanie elipsoidy na sferę oraz odwzorowanie poprzeczne Mercatora (obrazu sferycznego na płaszczyznę). Seminarium zakończyła żywa dyskusja, podsumowana przez kierownika zakładu Jerzego Balcerzaka.

Andrzej Głazewski, ZK PW